

Sekretariatet
Karl-Johan Lindgren
karl-johan.lindgren@regionjh.se

Regionstyrelsen
RS/739/2019
2023-12-29

Visselblåsarfunktionens regelverk

Ärendebeskrivning

Den 20 oktober 2020, § 90, beslutade regionfullmäktige att en visselblåsarfunktion skulle inrättas i Region Jämtland Härjedalen från och med 1 januari 2021. Regionstyrelsen fick i uppdrag att upprätta regler för funktionen. Reglerna togs fram och fastställdes av regionstyrelsen den 8 december 2020, § 226.

Syftet med en visselblåsarfunktion är att säkerställa att eventuella oegentligheter kommer till Region Jämtland Härjedalens kännedom om den normala linjevägen av någon anledning inte är möjlig. Funktionen är avsedd för rapportering av information om missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram. Enligt nuvarande regler ska funktionen kunna användas av både medborgare och medarbetare.

På fullmäktiges presidiums initiativ har en översyn av visselblåsarfunktionen gjorts som visar att det finns behov av att revidera inriktningen och reglerna utifrån nu gällande lagstiftning, då skyddet i nu gällande lagstiftning bara omfattar rapportering i ett arbetsrelaterat sammanhang och inte allmänheten.

Den 7 december 2023, §253, beslutade regionstyrelsen att ärendet återremitteras för att se över förslaget på nytt. Ett förtydligande om vilka som kan innefattas i ett *arbetsrelaterat sammanhang* har därefter gjorts i ärendebeskrivningen.

Lag (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden trädde ikraft den 17 december 2021. Lagen innebär att såväl privata som offentliga arbetsgivare som har 50 eller fler arbetstagare ska vara skyldiga att ha interna visselblåsarfunktioner. Det finns även ett förbud mot att vidta hindrande åtgärder och repressalier mot den som rapporterar, under förutsättning att den som genom rapporteringen eller inhämtandet av information inte gjort sig skyldig till ett brott. Skyddet i nu gällande lagstiftning omfattar bara rapportering av information som den rapporterade personen har fått del eller har inhämtat i ett arbetsrelaterat sammanhang och därför omfattas inte allmänheten.

De personer som kan rapportera, enligt lagen, är arbetstagare, personer som gör en förfrågan om eller söker arbete, personer som söker eller utför volontärarbete, personer som söker eller fullgör praktik, personer som annars står till förfogande för att utföra eller utför arbete under en verksamhetsutövars kontroll och ledning, egenföretagare som söker eller utför uppdrag, personer som står till förfogande för att ingå eller ingår i ett företags förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan, aktieägare som står till förfogande för att vara eller som är verksamma i aktiebolaget, eller personer som har tillhört någon av personkategorierna ovan och har fått del av eller inhämtat informationen under tiden i verksamheten.

Utöver de interna visselblåsarfunktionerna ska även vissa statliga myndigheter inrätta externa funktioner där ovan nämnda personer kan rapportera in ärenden. Myndigheterna

har olika ansvar utifrån myndigheternas ansvar för tillsyn.¹ Konkurrensverket har till exempel inrättat en extern kanal för rapportering av missförhållanden inom området offentlig upphandling. Det finns ingen skyldighet att vända sig till en intern funktion innan rapport sker till den externa funktionen.

Regiondirektörens förslag

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

1. Visselblåsarfunktionen ska enbart omfatta rapportering i ett arbetsrelaterat sammanhang.
2. Regionstyrelsen får i uppdrag att revidera regler för funktionen.

I tjänsten

Sara Lewerentz
Regiondirektör

Mikael Ferm
Regionstabschef

Utdrag till

Regionjurist
Regionstabschef
Enhetschef sekretariatet

¹ Se bilaga till förordning (2021:949) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden för en lista över alla ansvariga myndigheter.